

Nápady svaté Kláry

Divadlo DUHA Polná, z. s., / autor: Pavel Kohout

Satirický román *Nápady svaté Kláry* napsal spisovatel a dramatik Pavel Kohout s úmyslem popsat atmosféru v komunistickém Československu šedesátých let minulého století. Petr Vaněk, v jedné osobě režisér i spoluautor scénáře, a Jitka Smejkalová rozsáhlý text uchopili s cílem vytvořit dramaturgii pro jevištní uvedení. Učinili tak šťastným a poučeným způsobem. Vepsali do děje muzikálové scény s rokenrolovou (bohužel ne vždy) hudbou, symbolizující svět svobody. Tím vytvořili nosný dramatický konflikt mezi mladou generací a dospělými, poplatnými totalitními režimu.

Příběh je jednoduchý: Dívka Klára má schopnost předpovědět průběh budoucích dějů. To se promítne do výsledků školních písemek, sázkové loterie Sportky, i do života funkcionářů režimu. Co všechno způsobí Klárčina schopnost v životě malého města, o tom se hraje. Hraje se však také o zničení světa, ve kterém si každý může svobodně říkat, co ho napadne, a svobodně si rozhodovat o vlastní budoucnosti.

Režisér inscenace Petr Vaněk při práci na samotném jevištním tvaru použil řadu interpretačních hereckých i výtvarných technik. Od činoherního herectví ve stylizované podobě přes taneční a pěvecká čísla a silně stylizované obrazy postupoval k výslednému tvaru, který byl poutavý nejen díky samotnému příběhu, ale i díky vizuální stránce. Občas sice drhla logika děje (např. přítomnost dívky Kláry na konferenci pedagogického sboru školy), ale to se na výsledku představení podstatně negativně nepodepsalo.

Početný herecký soubor, který vznikl až při realizování záměru uvést na jevišti dramaturgii Kohoutova díla, vykazoval v průběhu představení vlastní zaujetí tématem i provedením, velký náboj energie a v některých případech i vyspělé herectví. Velkým nedostatkem však byla nízká úroveň mluvního projevu téměř všech účinkujících. Naopak taneční čísla (ba i některá pěvecká) snesou nejpřísnější měřítko.

Velkým kladem inscenace i představení je samotný dramaturgický výběr. Připomínka historické skutečnosti způsobem, ve kterém nechybí humorný nadhled, je vždy vděčnou podívanou. Samotná práce na inscenaci, pro kterou bylo nutno vyhlásit konkurs na místa v hereckém souboru, přinesla zúčastněným seznámení s historií Československa, setkání s divadlem jako takovým, nové přátelské osobní vztahy a možnost další týmové práce. Kdyby nic jiného, jen toto je veliký přínos.

Aktuálnost tématu nelze *Nápadům svaté Kláry* upřít. V příběhu dívky nadané nevšedními schopnostmi, v příběhu postavy Kláry, která symbolizuje proces Pražského jara, možnost svobodně řídit život lidského jedince i státu, ve kterém svobodný člověk může a chce žít, nechybí okamžik zmaru všech nadějí. K tomu dochází zobrazenou srpnovou invazí vojsk Varšavské smlouvy do Československa, invazí vedenou tehdejšími vedením Sovětského svazu. Svrchovanost státu, ve kterém žijeme, je však i důležitým tématem dneška. *Nápady svaté Kláry* jsou tak nejen připomínkou minulosti, ale i varováním před možnou nežádoucí budoucností.

Za porotu Ladislav Vrchovský